МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

IV ГОДИНА

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА

Техничар за хортикултура

Скопје, 2008 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за хортикултура

1.2.2. Струка: земјоделско - ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Практична обука

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 6 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 198 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот ***практична настава*** ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да одгледува градинарски и цвеќарски видови на отворено и во заштитени простори;
- да ги негува лисно-декоративните и цветно-декоративните цвеќиња одгледувани во саксија;
- да се грижи за растенијата и објектите во паркот;
- да врши ентериерно уредување на деловни, станбени, јавни и други објекти;
- да ги применува системите за органско градинарско производство;
- да изработува цветни аранжмани со различни стилови и за различни пригоди;
- да користи заштитни средства при работа;
- да се вклучува во тимска работа.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

Заради полесно совладување на содржините по предметот ***практична настава*** потребно е учениците да поседуваат одредени предзнаења од општообразовните предмети посебно од подрачјето на биологијата и хемијата, како и знаења од посебностручните предмети како педологија и ботаника со систематика од II година, земјоделска техника и методи на размножување и селекција од II и III година, подигање и одржување на паркови, производство на цвеќе во заштитени простори и цвеќарство на отворено од III година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структуирање на содржините за учење

Тематски целини	Бр. на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ЦВЕЌАРСТВО НА ОТВОРЕНО	**48**	***Ученикот:*** - да одгледува градинарски култури на отворено; - да ги негува градинарсктие култури во текот на вегетација; - да го определува моментот на берба; - да врши берба на градинарските култури; - да одгледува едногодишни, двегодишни и повеќегодишни цветни видови; - да одгледува луковичести цвеќиња; - да избира соодветен репродуктивен материјал за размножување; - да собира, прочистува, суши и складира семиња за репродукција; - да користи хидропоника за	- Демонстрирање на постапки за нега и одгледување на градинарските култури; - демонстрирање на техники за користење на алат, прибор и материјал за негување на цвеќињата; - демонстрирање на постапки за собира, прочистува, суши и складира семиња за репродукција; - демонстрирање на постапки за примена на превентивни и директни мерки за заштита на цвеќињата и градинарските култури.	- Цвеќарство на отворено

		одгледување на цвеќарски видови; - да применува превентивни и директни мерки за заштита на цвеќињата и градинарските култури; - да применува принципи на органско производство на градинарски култури.		
2. ПРОИЗВОДСТВО НА ЦВЕЌЕ ВО ЗАШТИТЕНИ ПРОСТОРИ	**48**	- Да одгледува градинарски култури во заштитени простори; - да ги негува градинарските култури во текот на вегетација во заштитени простори; - да одгледува, негува и чува цвеќиња за режан цвет; - да го определува моментот на берба на културите во заштитени простори; - да ги негува лисно-декоративните цвеќиња одгледувани во саксија; - да ги негува цветно-декоративните цвеќиња одгледувани во саксија; - да организира производството на цвеќарските видови: перени, сукуленти, едногодишни и двегодишни; - да врши ентериерно уредување на деловни, станбени, јавни и други	- Демонстрирање на практични примери за одгледување на зеленчукови култури во заштитени простори; - организирање на практични примери за одгледување на цвеќарски видови во заштитени простори; - изработување на ботанички атлас за зеленчукови и цвеќарски видови (корен, стебло, лист, цвет, плод и семе од градинарски и цвеќарски видови); - организирање посета на заштитени простори каде се одгледуваат градинарски и цвеќарски	- Производство на цвеќе во заштитни простори

		објекти; - да врши екстериерно уредување на дворни површини од јавен карактер; - да применува постапки за органско производство во заштитени простори; - да бере, сортира и пакува градинарски и цвеќарски видови.	видови.	
3. ПОДИГАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ПАРКОВИ	**60**	- Да изработува план за подигање на паркови; - да избира дрва и украсни грмушки за подигање на паркови и да креира соодветен колорит од нив; - да вклопува различни видови рози при планирање на паркови; - да употребува дополнителни елементи при подигање на паркови; - да обликува грмушки и крошни од дрво; - да подига и одржува тревници; - да вградува цветни алеи при подигање на паркови; - да ги одржува парковите.	- Изработување на детални планови за уредување на различни типови паркови; - демонстрирање на постапки за компонирање на украсните дрвја и грмушки според морфолошките особини (форма и боја на лист, висина и боја на стебло, форма и боја на цвет, климатски и опочвени карактеристики и сл.); - демонстрирање на постапки за обликување на грмушки и крошни од дрва.	- Подигање и одржување на паркови

4. АРАНЖИРАЊЕ НА ЦВЕЌЕ	**42**	- Да подготвува цветни аранжмани за различни пригоди; - да компонира стилови на цветни аранжмани; - да сложува лини и боии при подготовка на цветни аранжмани; - да сложува бои и контрасти при изработка на цветни аранжмани.	- Користење на садови за изработка на цветни аранжмани; - организирање на практична настава во локални цвеќарници; - демонстрирање техники за изработка на цветни аранжмани според хиерархијата на личностите.	- Аранжирање на цвеќе

4.2. Наставни методи и активности на учење

Според зацртаните цели на задолжителната програма по ***практична настава*** ќе се применуваат: дискусија, демонстрација, објаснување, инструирање, набљудување, работа во групи, работа во парови, индивидуална работа, истражување и самооценување.

Активности на ученикот: вежба предвидени работни операции, открива односи и законитости, анализира, дискутира и презентира, истражува, критички размислува и одлучува, забележува, поставува прашања, доведува во врска (создава врска), пишува, анализира, диференцира, детерминира, покажува, применува, коментира и притоа тимски соработува со групата, сам се оценува и сл.

Активностите на наставникот: планира, организира и реализира практична настава, објаснува, организира работа во групи, ги поттикнува учениците на конгнитивно, психомоторно и афективно однесување, организира и реализира посета на: земјоделски стопанства, заштитени простори, Факултетот за земјоделски науки и храна, земјоделски саеми, паркови, цвеќарници, врши проверување и оценување на резултатите на учениците.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставата по предметот ***практична настава*** треба да се реализира преку изведување на практични операции, вежби, практични задачи во училишни економии, реални училишни компании и цвеќарници. Содржините од наставниот предмет практична настава опфаќаат области од подигање и одржување на паркови, производство на цвеќе во заштитени простори, цвеќарство на отворено и аранжирање на цвеќе.

Потребно е да се организира посета на земјоделски стопанства, заштитени простори, Факултетот за земјоделски науки и храна, земјоделски саеми, паркови и цвеќарници.

Поради специфичноста на наставните содржини, наставата да се организира во блок часови или, пак, да се организира во зависност од условите во училиштето, како и временските услови. Карактерот на овој наставен предмет бара специфична организација на наставата, односно поделба на паралелката во групи, што овозможува квалитетна настава и следење на процесот на работа. Редоследот на темите по подрачја може да се преструктуира во зависност од временските услови или условите во училиштето.

4.4. Наставни средства и помагала

Предметот ***практична настава*** има, пред сé, практично значење кое се остварува преку реализација на одделни вежби, демонстрации, практични операции и работни задачи. Во наставниот процес треба да се користат разновидни наставни средства и помагала: замјоделска техника, градинарски алат, градинарски производи (во свежа, сушена состојба), цвеќиња, хербариуми, хемиски заштитни средства и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следењето и оценувањето на постигањата на учениците по предметот ***практична настава*** треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на учебната година. Тоа се остварува во соработка со сите учесници во воспитно-образовниот процес. Се остварува преку најразновидни форми и постапки: усни проверки, проверки и оценување на практичните способности и стекнатите вештини на учениците при вршењето на вежбите и практичните задачи.

Во текот на учебната година учениците се оценуваат најмалку со по две оценки во секое полугодие, а се утврдуваат полугодишни и годишни оценки.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по овој наставен предмет треба да поседува лични, професионални и педагошки карактеристики, да е психофизички здрав, да е комуникативен и отворен за соработка, да поседува високи етички вредности, да ги применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да стекнал соодветно стручно образование, со и без работно искуство, да ја сака наставничката професија, да е добар организатор, креативен и способен за иновации во наставната технологија и постојано да се самообразува во струката и во педагошката област.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставната програма ***практична настава*** ја реализираат наставници со завршени студии по:

- ***земјоделство,*** градинарско-цвеќарска или општа насока**.**

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит, согласно со Законот за средно образование.

6.3. Стандард за простор

Соодветно на карактерот на програмските содржини и целите што треба да се постигнат со наставата по овој предмет, потребно е наставата да се реализира во специјализирани кабинети, во училишни економии, реални училишни компании, земјоделски стопанства, заштитени простори, Факултетот за земјоделски науки и храна, земјоделски саеми, паркови и цвеќарници.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: март 2008 година

Состав на работната група

1. Бранко Алексовски, раководител, Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. д-р Стефанка Хаџипецова, професор, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје
3. Снежана Давчевска, наставник во СУГС „Браќа Миладиновци” - Скопје
4. Зоран Весковски, ИЗ „Китка” - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2008 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по ***практична настава*** ја одобри министерот за образование и наука со решение

број ***11-4721/9*** од ***20.06. 2008*** година.